

Aloite Omaishelppi-toiminnasta

164/04.08.01.06/2026

Yhteinen kirkkoneuvosto 23.9.2026

Esittelijä Yhteisen kirkkoneuvoston puheenjohtaja Aulikki Mäkinen

Esittely Yhteisen kirkkovaltuuston jäsen Eija Koskivaara teki seuraavan aloitteen Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymän yhteisessä kirkkovaltuustossa 10.6.2026:

Omaishelppi -aloite

Kymmenen vuotta sitten Turun Katariinanseurakunnassa toiminut lastenhoitaja Jaana Heinonen innovoi uutta toimintaa lapsiperheille arjen avuksi. Syntyi Pikkuhelppi, joka tarjoaa pienten lasten vanhemmille omaa aikaa sekä tukea arjen ja arkirutiinien hallintaan. Pikkuhelppi tukee vanhemmuutta kokonaisvaltaisesti ja auttaa perhettä pienissä asioissa ja askareissa mm. lastenhoitoapuna.

Tämä Pikkuhelppi on nyt laajentunut koko Suomeen ja jo 80 seurakuntaa toteuttaa tätä ideaa. Nykyään Pikkuhelppi on Lasten ja nuorten keskuksen hanke.

Toukokuun lopulla Jaanaa ja työpariaan Janette Pietilää muistettiin ja kiitettiin kukilla ja kunniakirjalla valtakunnallisessa Pikkuhelppi-seminaarissa sydämellisestä ja ennakkoluulottomasta työstä lapsiperheiden hyväksi.

Turun alueella arvioidaan olevan tuhansia omaishoitajia. Arvioidaan, että noin 30 000 alueen asukasta hoitaa säännöllisesti läheistään ilman virallista sopimustakin. Omaishoitajat tekevät työtään rakkaudesta lähimmäisiinsä. Usein omaishoitajat ovat iäkkäitä ja pieni lisälepo tai oma aika tulisi tarpeeseen.

Ehdotan, että Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymä selvittää, että onko meillä sydäntä ja ennakkoluulottomuutta kehittää Pikkuhelppiä vastaavaa palvelua omaishoitajille?

*Turussa 10.6.2026
Eija Koskivaara
kirkkovaltuutettu
Katariinanseurakunta*

Turun ja Kaarinan alueella on noin 2500 virallista omaishoitajaa. Virallisilla omaishoitajilla on voimassa oleva sopimus omaishoidosta hyvinvointialueen kanssa, ja he saavat hyvinvointialueen myöntämää omaishoidon tukea. Varhalla on käytössään neliportainen omaishoidon tuen järjestelmä, joka määrittää omaishoidon palkkion suhteessa vaadittavan hoidon sitovuuteen.

Arviolta 10 prosenttia omaishoitajista on sitoutunut hoitovastuuseen lähes ympärivuorokautisesti. Virallisten omaishoitajien lisäksi on olemassa paljon suurempi joukko ihmisiä, jotka hoitavat merkittävästä puolisoaan, vanhempiaan, lapsiaan tai muita läheisiään ilman virallista omaishoitosopimusta.

Omaishoidon kenttä on kokonaisuudessaan hyvin laaja. Omaishoidettavien joukossa on hyvin eri-ikäisiä ihmisiä, joiden sairauden tai vammaisuuden aste aiheuttaa hoidon tarvetta. Tukitoimissa tulee arvioida erilaisten sairauksien aiheuttamat tarpeet ja myös omaishoitajan voimavarat. Usein tarve tuelle on erittäin pitkäaikaista. Seurakuntien on tärkeää pohtia sitä, mikä on erityisesti juuri seurakuntien rooli omaishoitajien tukemisessa, missä murroskohdissa seurakunta pystyy tukemaan parhaiten ja miten yhteistyö rakentuu muiden auttajien kanssa.

Kolmessa seurakuntayhtymän seurakunnassa tehdään tällä hetkellä säännöllisesti työtä omaishoitajien tukemiseksi. Lisäksi kahdessa seurakunnassa omaishoitajien tukeminen on käynnistymässä. Omaishoitajille järjestetään esimerkiksi retkipäiviä ja seurakunnan tiloja luovutetaan omaishoitajien tapaamisiin. Retkipäiviä on tuettu myös yhteisen seurakuntatyön hallinnoimista testamenttivaroista. Toimintojen tavoitteena on tarjota omaishoitajille pieniä levähdyshetkiä sekä vertaistukea. Omaishoitajien tukitoimia tehdään yhteistyössä omaishoitajien järjestöjen sekä Varhan kanssa.

Diakoniatyön vastaanotoilla omaishoitajien jaksamista tuetaan keskusteluavulla sekä poikkeustilanteissa taloudellisella avustamisella. Omaishoitajia ohjataan myös hakemaan heille kuuluvia tukia. Varha on käynnistänyt keväällä 2026 omaishoitajien hyvinvointia tukevan Omavoima-hankkeen. Seurakunta on mukana hankkeessa levittämällä tietoa hankkeen toiminnoista ja rohkaisemalla omaishoitajia osallistumaan siihen.

Katariinanseurakunnalle myönnettiin Turun osallistavassa asukasbudjetissa 15000 euron avustus Arjen arkiavun järjestämiseen Varissuon Varikon kautta. Käytännössä avustus mahdollistaa osa-aikaisten työntekijöiden palkkaamisen tekemään lähimmäisten hyvinvointia tukevaa työtä. Yhdeksi avun muodoksi on hahmoteltu omaishoitajien tukemista. Laajemminkin lähelle ihmisiä tuotavat yhteisölliset keskukset mahdollistavat myös omaishoitajien tukemista.

Omaishoitajien parissa tehtävä on tärkeä osa seurakuntien diakoniatyötä. Tieto toiminnasta on syytä koota nettisivuille yhteen paikkaan, jotta mahdolliset osallistujat löytävät sen helposti. Kokonaan uusien avausten tekeminen omaishoitajien parissa vaatii joko uutta resurssia tai seurakunnan (diakonian) muiden tehtävien uudelleenarviointia. Seurakunnissa voitaisiin kuitenkin sitoutua vähintään kerran vuodessa pidettävään yhteiseen omaishoitajien leiriin, jonka pitovastuu kiertää seurakuntien kesken. Seurakunnat voisivat myös tehdä linjauksen, että seurakuntatiloja voidaan luovuttaa ilmaiseksi omaishoitajajärjestöjen tilaisuuksiin ja säännöllisiin kokoontumisiin. Seurakunnat voivat myös ohjata ja

kouluttaa vapaaehtoisiaan toimimaan omaishoitajille järjestettävissä tapaamisissa.

Esitys

Yhteinen kirkkoneuvosto merkitsee tiedokseen Eija Koskivaaran valtuustoaloitteeseen laaditun vastineen.

Päätös